

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect completarea prevederilor Codului muncii în vederea acordării unui concediu de odihnă suplimentar părinților monoparentali, ca măsură de sprijin destinată concilierii vieții profesionale cu responsabilitățile familiale și protejării interesului superior al copilului. Părinții monoparentali reprezintă o categorie socială aflată într-o situație obiectiv diferită față de familiile biparentale, întrucât toate responsabilitățile privind creșterea, îngrijirea și educarea copilului revin unei singure persoane. Aceștia trebuie să gestioneze simultan obligațiile profesionale și totalitatea sarcinilor parentale, fără posibilitatea distribuirii responsabilităților specifice vieții de familie către un alt adult.

Potrivit studiului realizat în anul 2025 de Ana-Maria Teleoacă, cercetător în cadrul Institutului Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS), efectele monoparentalității asupra copiilor sunt diverse și depind de contextul familial și socio-economic.¹ Potrivit datelor statistice disponibile, între 6% și 7% dintre gospodăriile cu copii aflați în întreținere din România sunt gospodării monoparentale, ceea ce înseamnă că sute de mii de copii sunt crescuți de un singur părinte. Procentul s-a menținut relativ constant în ultimii ani, cu un vârf de aproximativ 7,2% în 2022. De asemenea, studiile arată că în peste 80% dintre cazuri părintele monoparental este mama, fapt care evidențiază dificultățile suplimentare cu care se confruntă această categorie și vulnerabilitatea sa pe piața muncii. În același timp, gospodăriile monoparentale sunt expuse într-o măsură semnificativ mai mare riscului de sărăcie și excluziune socială, datele Institutului Național de Statistică indicând faptul că aproximativ 36,5% dintre acestea se află într-o astfel de situație.

Potrivit celor mai recente date ale Institutului Național de Statistică privind gospodăriile formate dintr-un adult cu unul sau mai mulți copii dependenți, în anul **2025** în România exista aproximativ **160.000** de astfel de gospodării, dintre care circa **85%** conduse de **mame** singure, iar restul de aproximativ **15% de tați** singuri. În anul 2022, aceeași categorie număra aproximativ 144.000 de gospodării. Aceste date demonstrează că fenomenul nu este unul marginal, ci privește un număr semnificativ de părinți care își asumă singuri responsabilitățile parentale și profesionale, în lipsa posibilității de a împărți sarcinile de îngrijire și educare a copiilor cu un alt adult.

Totodată, necesitatea adoptării unor măsuri de sprijin pentru părinții monoparentali trebuie analizată și în perspectiva evoluțiilor demografice și sociale. Datele statistice privind numărul divorțurilor indică menținerea acestui fenomen la un nivel semnificativ în România, ceea ce conduce, în mod inevitabil, la creșterea sau cel puțin la menținerea unui număr ridicat de gospodării în care responsabilitățile parentale sunt asumate de un singur adult. În acest context, este de așteptat ca nevoia unor mecanisme legislative care să faciliteze concilierea vieții profesionale cu responsabilitățile familiale să devină tot mai accentuată, astfel încât statul să poată răspunde adecvat transformărilor sociale și să asigure protecția interesului superior al copilului.

Cele mai recente date publicate de INS arată că în luna martie au fost înregistrate puțin peste 3.100 de căsătorii și peste 2.200 de divorțuri în România. Raportat la aceste cifre, la fiecare zece căsătorii au existat aproximativ șapte divorțuri, ceea ce evidențiază faptul că fenomenul destrămării familiale continuă să aibă un impact semnificativ asupra structurii gospodăriilor și asupra numărului de copii aflați în îngrijirea unui singur părinte.

¹Ana-Maria Teleoacă (2025), „Single-parent family and its effect on child development”, INCSMPS

Dificultățile cu care se confruntă părinții monoparentali se manifestă și în situațiile obișnuite ale vieții de zi cu zi, atunci când programul școlar al copiilor nu coincide cu programul de muncă al părintelui. Există numeroase împrejurări în care unitățile de învățământ își suspendă activitatea didactică sau organizează activități care presupun prezența copilului în afara programului obișnuit, fără ca părinții să beneficieze de un drept legal care să le permită gestionarea acestor situații. Astfel, zile precum 5 iunie – Ziua Învățătorului, declarată zi nelucrătoare pentru personalul didactic, alte zile stabilite prin hotărârea unităților de învățământ ca activități extrașcolare, participarea la serbări, ședințe cu părinții, festivități de început sau de sfârșit de an școlar, programări medicale ale copilului ori perioadele în care acesta este trimis acasă din motive independente de voința părintelui generează dificultăți semnificative pentru salariații care își cresc singuri copiii. În lipsa unui alt adult care să poată prelua temporar responsabilitățile de îngrijire, părintele monoparental este adesea pus în situația de a solicita învoiri neplătite, de a recurge la concedii de odihnă planificate pentru alte scopuri sau chiar de a absenta de la locul de muncă, cu riscul afectării raporturilor profesionale.

Spre deosebire de familiile în care responsabilitățile parentale și administrative pot fi împărțite între doi adulți, părinții monoparentali trebuie să asigure singuri îngrijirea copilului. Aceste responsabilități suplimentare generează un nivel crescut de stres și epuizare, afectând echilibrul dintre viața profesională și cea familială și având consecințe atât asupra sănătății și capacității de muncă a părintelui, cât și asupra bunăstării copilului.

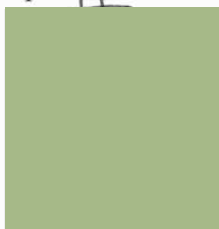
Acordarea unui concediu de odihnă suplimentar de minimum trei zile lucrătoare anual constituie o măsură proporțională și adecvată pentru a răspunde acestor realități sociale. O asemenea intervenție legislativă nu reprezintă instituirea unui privilegiu, ci recunoașterea unei inegalități de fapt și compensarea unei sarcini suplimentare asumate exclusiv de părintele monoparental. Totodată, impactul bugetar și administrativ al măsurii este redus, având în vedere ponderea relativ limitată a beneficiarilor și faptul că aceasta nu presupune acordarea unor prestații financiare directe din bugetul public.

Inițiativa este în concordanță cu principiile promovate la nivel european privind echilibrul dintre viața profesională și cea de familie, contribuie la menținerea părinților monoparentali pe piața muncii și la prevenirea epuizării profesionale și răspunde obligației statului de a adopta măsuri de sprijin pentru familiile aflate în situații de vulnerabilitate. Prin instituirea unui concediu de odihnă suplimentar pentru părinții monoparentali se urmărește asigurarea unor condiții mai echitabile pentru exercitarea responsabilităților parentale și protejarea interesului superior al copilului, principiu fundamental consacrat atât de legislația națională, cât și de instrumentele juridice internaționale la care România este parte.

Având în vedere motivele prezentate, vă înaintăm spre dezbateră și adoptare, propunerea legislativă pentru modificarea alin. (1) al art.147 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare.

INIȚIATOR,

Szabó Ödön
Deputat UDMR

**Tabel cu inițiatorii Propunerii legislative pentru modificarea alin. (1) al
art.147 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii**

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătura
1.	SZABÓ ÖDÖN	UDMR	
	HUMELNICU MARIUS	PSD	
	Ghigiu Alexandru Mihai	PSD	
	MÎHALCEA SILVIA	PSD	
	RĂDILA ALEXANDRU	PSD	
	ZISOPOL DRAGOS	MINORITATI	
	PETREI CHI MIROSLAV	PML	
	CRISTINA OGHEAL	PML	
	CSEF EVA ANDREA	UDMR	
	BUCUR ARIANA	PSD	
	ADOMNICĂȚI NICOLA	PSD	
	JUIN STOICA	USR	
	JANA JON	USR	
	RINDER IVA SMARANDA	PSD	
	MOS ARINA	PML	
	BIRÓ ROZÁLIA-IBOLYA	UDMR	
	SERES DÉNES	UDMR	
	MAGYAR LORÁND-BALINT	U.D.M.R.	